

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm
višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in
zahvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Pod krinko Jugoslovanstva.

Zadnje dni ste v klerikalnem časopisnem gozdu opazili čudne vrste šumenje in vihar. Kaj neki se je zgodilo? Pri Bogu, demokrati so izdali in prodali jugoslovansko idejo, ker so pristali na to, da se država imenuje kraljevina SHS in ne Jugoslavija. Stori se to zato, ker so srbski radikali odločno stali na stališču, da slavno srbsko ime za enkrat se ne sme izginiti iz poimenovanja naše kraljevine in da bi oni v nasprotnem slučaju morali izstopiti iz vlade. Demokrati so, zaupajoč v živo silo jugoslovanske ideje, ki bo končno tudi te predsodke premagala, pristali na zahtevo radikalcev, da ne razbijajo v usodnem momentu, ko od zunaj in znotraj se konsolidacija države ni izvršena, močne vlade, ki ima nalogo, to konsolidacijo pospešiti in državo utrditi. In sedaj tekmuje slovensko in hrvatsko klerikalno časopisje v psovanju na demokrate, v psovanju na njih izdajstvo jugoslovanstva. To delajo ljudje, ki jim je jugoslovanstvo bilo in jim je še danes humbug, ki ob vsaki priliki vpijejo na Srbe in na njih nadvlado, ki kriče o tlačeni hrvaški in o tlačeni Sloveniji ter zahtevajo za ti pokrajini avtonomijo. To delajo ljudje, ki že od prevrata sem neprestano vpijejo, da hočejo imeti posebno Slovenijo, posebno Hrvatsko, ki neprestano kokečirajo z Radičem in njegovimi republikanskimi utopijami.

Se ni dolgo, kar je »Obzor«, glasilo stranke, ki je v bojni zvezi s klerikalci, vpil na hrvaške demokrate, da z jugoslovanstvom izdajajo Hrvatstvo. Danes, ko je v imenu države ostalo hrvaško ime, pa zopet vpijejo, da smo izdali jugoslovanstvo. Bore se proti centralizmu, jeze pa se na nas demokrate, ko ni prodala kulminacija centralizma, brisanje hrvaškega imena iz imena države. S svojim bojem za plemensko avtonomijo se bore za vzdržanje plemenskih imen, in ko so ta ostala celo v imenu države, vpijejo o izdajstvu. Kopje lomijo za federacijo Hrvatske, Slovenije in Srbije. A je logično, da se za federacijo po plemenih določi samo eno ime države?

In končno: klerikalci so izdelali svoj posebni ustavni načrt. In glejte hinavci! Oni niso v tem načrtu predlagali, naj se država imenuje Jugoslavija, ampak — čujte in strmite! — naj se imenuje »kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Danes pa vpijejo na demokrate, ker je bil ta naziv države sprejet. Mislite si večje hinavce, — če morete. Skrili so se za hip pod krinko jugoslovanstva, da morejo metati blato in gnoj na demokratsko stranko.

Nas demokratov ni treba biti sram naše jugoslovanske prošlosti in sedajnosti. Nam jugoslovanstvo ni prazna beseda, ne samo trenutna krinka v svrhu blatenja političnega nasprotnika. Naše jugoslovanstvo ima izvor v cellem našem naziranju na našo državo. Naša jugoslovanska politika bo preživela še marsikake etape, a ostala bo in živel. Ko so srbski radikali pristali na pojem SHS, so se odrekli ideji Velike Srbije. Takrat so se tudi Hrvati, ki so danes zavezniki dr. Korosca, borili proti imenu Jugoslavija, češ, da se pod tem imenom krije pojem Velike Srbije. In tako bo poteklo še morda nekaj let, dokler bo naša jugoslovanska ideja tako prepojila ves naš troimeni narod, da na nobeni strani ne bo niti najmanjšega pomisleka in odpora več proti nazivu Jugoslavija. Toda takrat to ime ne bo samo krinka, kakor je danes klerikalcem,

ampak oživetvorjena in življenjajpoina jugoslovanska ideja, vtelešena v mogočni naši državi.

Pred občinskimi volitvami v Sloveniji.

Novi občinski volilni red.

Dne 26. febr. je »Uradni list« (št. 20) objavil volilni red za občinske volitve v Sloveniji, ki bistveno določa sledeče:

Kdo bo imel volilno pravico?

Vsi moški, ki so do takrat, ko so se začeli sestavljati volilni imeniki, dovršili 21. leto, so bili v tem času državljani SHS in imajo vsaj že eno leto bivališče v občini ali ki kot javni nameščenci, nameščenci zasebnih železnic (izvzemši male lokalne železnice), v dušnem pastirstvu ali v službi cerkvenih oblastev nameščeni duhovniki vseh veroizpovedanj, notarji, odvetniki, civilni inženirji in civilni geometri, k praksi pripuščeni zdravniki in živinozdravniki vsaj od začetka prve razgrnitve volilnih imenikov redno bivajo v občini. Pravico voliti imajo pod enakimi pogoji tudi oni Slovani po plemenu in jeziku, ki sicer niso naši državljani, ki so se pa do tedaj, ko so se začeli sestavljati volilni imeniki, stalno naselili v občini. Za čas, kakó dolgo biva volilec v občini, je merodajen dan, ko so volilni imeniki prvič razgrnejo.

Odsotnost iz občine vsled vojaškega službovanja se ne smatra za ukinitev bivališča; bivanje radi vojaškega službovanja v občini se ne šteje v dobo bivanja. Častniki (aktivni in neaktivni) ter vojaki pod zastavo nimajo volilne pravice.

Kdo je izključen od volilne pravice?

Izključeni od volilne pravice so vsi, ki so bili izključeni od volilne pravice pri volitvah v konstituanto.

Kdo sme biti voljen?

Za občinske odbornike ali namestnike smejo izvoljene biti vse moške osebe, ki imajo pravico voliti in ki so dopolnile 24. leto svoje dobe.

Koliko bo odbornikov in koliko namestnikov?

Občinski odbor bo sestojal v občinah z manj kakor 500 prebivalci iz 10 odbornikov in 10 namestnikov; z manj kakor 2000 prebivalci iz 16 odbornikov in 16 namestnikov; z manj kakor 5000 prebivalci iz 24 odbornikov in 24 namestnikov; z manj kakor 10.000 prebivalci iz 32 odbornikov in 32 namestnikov; z manj kakor 20.000 prebivalci iz 36 odbornikov in 36 namestnikov; z manj kakor 40.000 prebivalci iz 40 odbornikov in 40 namestnikov; s 40.000 ali več prebivalci iz 48 odbornikov in 48 namestnikov. — Merodajno je zadnje ljudsko štetje. — V razglasu razpisa volitev bo moralo biti na občinski deski tudi naznanjeno, koliko odbornikov in namestnikov bo treba voliti, kakor tudi to, do kdaj se morajo predložiti kandidatne liste.

Kandidatne liste.

Občinski odborniki in njih namestniki bodo voljeni po kandidatnih listah strank. V to svrhu se morajo kandidatne liste najpozneje v petih dneh po razpoložitvi pravomočnih volilnih imenikov predložiti pristojnemu okrajnemu glavarstvu ali politični ekspozituri. Kandidatne liste se morajo vpisati na posebnem obrazcu, ki ga je lahko proti odškodnini dobiti pri županu, pri okr.

* Opozarjamo na odstavek o »volilnih imenikih« v pr.h. številki.

glavarstvu ali pri ljubljanski vladi. Na kandidatnih listah mora biti vpisanih s polnim imenom, poklicem in bivališčem (tako kakor so zapisana imena v volilnem imeniku) toliko kandidatov, kolikor je treba izvoliti občinskih odbornikov in namestnikov. Z izvirno kandidatno listo se mora predložiti okr. glavarstvu še toliko prepisov kandidatnih list, na kolikor krajih se bo v občini volilo.

Kandidatne liste morajo biti sestavljene tako-le: Na čelu liste se zapiše ime občine, dan volitve in pa jasna in določna označba stranke, ki listo predlaga (n. pr. naša JDS). — Potem pod 1. s tekočimi številkami 1, 2 itd. je treba vpisati imena in priimke, poklic in prebivališče kandidatov, ki jih mora biti toliko, kolikor je treba izvoliti občinskih odbornikov. — Potem je pod 11. ravnotako treba vpisati imena vseh namestnikov.

Izvirna kandidatna lista, ki je določena za pol. oblast, mora biti svojeručno in čitljivo podpisana od najmanj toliko volilnih upravičencev, kolikor je voliti v dotični občini odbornikov in namestnikov. Poleg izvirne kandidatne liste je treba vložiti še toliko kandidatnih list, kolikor je v občini volišč. Na te pa se ne podpišejo predlagatelji, ampak se pod imena kandidatov vpišejo še imena enega predstavnika in enega namestnika predstavnika te liste za volilni odbor.

Če kandidatne liste ne bi bile v redu, bo okr. glavarstvo predlagatelje liste v roku treh dni po vložitvi liste obvestilo o tem z navedbo vzrokov. Predlagatelji liste bodo morali tekom 3 dni kandidatno listo popraviti in znova vložiti, ker je sicer neveljavna.

Na vsaki kandidatni listi je izmed predlagateljev določiti eno osebo in nje namestnika, katera v imenu in po naročilu predlagateljev občujeta z županom kot pooblaščenata zastopnika.

(Konec prih.)

Dogodki v Beogradu.

Razprave v ustavnem odboru.

Beograd, 2. marca. Danes se je v ustavnem odboru razpravljala člen ustave, ki govori o narodnem predstavništvu. Na predlog radikalca Jovanovića se je sklenilo, da se predstavništvo imenuje »narodna skupščina«. Večja debata je bila o številu poslancev. Mnogi poslanci so bili mnenja, da je število stvar posebne zakonodaje, enako tudi vprašanje, ali se voli skupščina na 4 (predlog vlade) ali več let. Izvoljen je bil ožji odbor, ki naj izdela podrobne tozadevne predloge.

Popoldne je imel sejo ožji odsek, v katerem je demokrat dr. Žerjav razpravljala zlasti o pasivni volilni pravici uradništva. Izjavil je, da je nepotrebno, da to vprašanje reši ustava. Odvzete pasivne volilne pravice uradništvu pomeni zanje nezaupnico, ker zlasti v Sloveniji ni govora o možnosti, da bi z zlorabo uradne oblasti kedo dobil zase volilce.

V načelu je bil sprejet predlog, da se poleg narodne skupščine ustvari še posvetovalno telo iz gospodarskih krogov.

Beograd, 2. marca. Demokratski klub je dal dr. Žerjavu v vprašanju omejitve pasivne volilne pravice uradnikov proste roke.

Beograd, 3. marca. V današnji seji pododhora ustavnega odbora za stilizacijo člena o nar. skupščini se je vršila dolga razprava o pasivni volilni pravici uradništva, v kateri se je demokrat dr. Žerjav načelno protivil vsaki omejitvi pasivne volilne pravice. Kvečemu bi pristal na to, da sodnik ne sme kandidirati v okraju službovanja.

Morebitno korupcijo pa je treba za-
brani na drug način. V razpravo so
posegli še ministri Trifković, Voja Ma-
rinković itd. Končno se je sprejela na-
slednja stilizacija člena: »Politični, fi-
nančni, gozdarski in uradniki agrarne
reform ne morejo kandidirati, razen
ako so prenehali biti to eno leto pred
razpisom volitev. Ministri aktivni in na
razpoloženju, člani »Državnega sveta«
in profesorji univerz morejo kandi-
dirati in obdržati svoj položaj tudi, če
so izvoljeni. Ostali uradniki ne morejo
kandidirati v onem volilnem okraju, v
katerem imajo teritorialno pristojnost.
Uradniki, ki so izvoljeni za poslance,
obdržati vsa prava razen prava na plačo
in prava napredovanja.« — Dr. Žerjav
si je pridržal proste roke za glasovanje
v odboru.

Pogajanja zaradi vlade.

Beograd, 3. marca. Zemljorad-
nički klub je z malo večino sklenil,
prekiniti pogajanja za vstop v vlado.
Muslimanski klub je izročil vladi za-
htevo, da se begom izplača odškodnina
za po agrarni reformi odvzeta zem-
ljišča v znesku 456 milijonov dinarjev.

Politične vesti.

Novi francoski poslanik v Beo-
gradu, Clement Simon, ki je prišel
namesto dozdnega de Fontenaya, je
1. tm. prispel v Beograd.

Minister dr. Kukovec se je na
potu v London mudil tudi v Parizu
ter posetil francoskega trgovskega
ministra Dora, s katerim se je raz-
govarjal o trgovski pogodbi med
Francijo in Jugoslavijo.

† Nikita Petrovič - Njegoš, bivši
vladar Črnogore, ki je — kakor že po-
ročano — umrl v Antibesu blizu Nice,
je bil rojen 7. okt. 1841 kot sin kne-
za Mirka Petrovića. Kot devetnajstlet-
ni dečko je nastopil po umoru kneza
Danila vlado l. 1860 in je vladal nad
50 let. Poleg nekaterih dobrih je imel
tudi mnogo slabih strani. Prva mu je
bila moč njegove rodbine. Slovel je
kot dober bankir, dober diplomat in
politični lisjak. Svoj narod je izrabljaj
in vzdrževal v Črnigori srednjeveške
naredbe. Do zadnjega se je upiral na-
rodnemu edinstvu. Svoje rodbinske
vezi — ena hčerka je poročena z ita-
lijanskim kraljem, dve z nemškimi
princi, ena z ruskim velikim knezom
— je znal dobro izrabljati v svoj
osebni in rodbinski prid. A vse to se
je pozabilo za časa balkanske vojne,
ko so njegovi junaki jurišali Taraboš,
Plav in Gusinje. Ko pa je v svetovni
vojni, v kateri je bil sprva na strani
entente, po polomu Srbije hotel skle-
niti z Avstrijo separaten mir in izročil
Lovčen, ga je to vrglo s prestola. Od-
šel je v Rim, odtam v Francijo, od-
koder se nikdar ni več vrnil v domo-
vino. Črnogorska nar. skupščina v Pod-
gorici ga je l. 1918 odstavila s prestola s
potomci vred in izrekla ujedinenje
Črne gore s Srbijo. Seveda je še
tudi pozneje s pomočjo nekaterih svo-
jih pristašev, zlasti pa s pomočjo ita-
lijanske propagande spletkaril proti
edinstvu z uprizorjenjem uporov in z
lažmi, ki jih je trosil v svet. Rapall-
ska pogodba, s katero je Italija pri-
znala naše ujedinenje in našo državo,
mu je razdrila zadnje upe in nadaljnih
pustolovščin ga je obvarovala smrt.

Fašisti v Trstu še divjajo. Dne
1. marca pop. je pridvela tolpa faši-
stov v okolico Trsta, v Sv. Ivan, vdr-
la v Narodni dom in razbijala. Istega
dne je razbijala okna in opravo v
bančnih prostorih Ljubljanske kreditne
banke. Oboje se je zgodilo, ne da bi
se bila policija le kolkaj zganila.

Maščevanje komunistov v Trstu.
Da se maščujejo nad olivjanjem faši-

stov, ki so razdeljali in zažgali Delavski dom in tiskarno Laboratore, so komunisti 1. tm. zažgali ladjedelnico pri Sv. Marku. V bližini nameščeni finančni straži so v drznem napadu pobrali puške, se nato zabarikadirali, in ko je prišla straža in gasilci, so nanje streljali iz pušk in strojnic. Več oseb je mrtvih in ranjenih. Se le pred bataljonom vojaštva so se delavci umaknili. Gasilci so požar mogli samo omejiti; škoda je 25 do 30 milijonov lir. Trajalo bo par mesecev, predno se bo v ladjedelnici zopet moglo začeti z delom. Tekom popoldneva so stotine komunistov vozili v zapore. Fašisti — komunisti in vsi ti različni -isti s svojimi barbarstvi so pač vsi dokaz za »visoko italijansko kulturo! — Vsa čast!

Vlec me, vlec... Klerikalni listi so izlegli kukavičje jajce, da je Pašič obljubil slovenskim klerikalcem za slušč vstopa v vladno nerazdeljeno Slovenijo kot nerazdeljivo upravno oblast. Klerikalni »Novi čas« dostavlja, da za tako ceno klerikalci ne bodo šli na lim. O kaki tozadevni »Pašičevi obljubi« doslej še ni govora, zato se zdi, da so klerikalci sami sprožili to vest, češ, če že ne drugače, bomo morda vendar na ta način zopet prišli do vladnih jasl. Zakaj v ta namen bi klerikalci še — Kristusa izdali.

Radič pojde menda vendar v Beograd? Zagrebški listi poročajo, da namerava Radič danes 5. tm. priti v Beograd obenem z ostalimi člani predsedništva svoje stranke.

Klub zemljoradnikov je imel 2. tm. burno sejo, v kateri sta si ostro stali nasproti dve struji: ena, ki je za vstop v vladno, in druga, ki je za opozicijo za vsako ceno. Izvoljen je bil končno ožji odbor, ki ima sestaviti zahteve kluba za morebitni vstop v vladno.

Kako hoče antanta kaznovati Nemčijo? Iz Londona poročajo, da antanta, če Nemčija ne sprejme medzavezniških sklepov v Parizu, zavrže ne bo postopala proti Nemčiji vojaški, ampak ji bo naložila sledeče kazni: 1. 50% no naklado na blago, katero izvažajo Nemčija v medzavezniške države; 2. določi se carinska meja, ki bo odrezala levi renski breg od ostale Nemčije; 3. zasedbo nemških premoženj na desnem bregu Rena; 4. zaplenbo nemških carin.

Avstrijski in radgonsko vprašanje. Spodnji Griz, ki leži na južnem delu Mure, pa je bil poprej del občine Radgona, je po mirovni pogodbi, glasom katere tvori Mura mejo med Avstrijo in Jugoslavijo, pripadel Jugoslaviji. V smislu sklepa naše vlade se je tudi že priklonil občini Gornja Radgona. Avstrijski vsenemški poslanec dr. Hampel pa sedaj ruje v avstrijski narodni skupščini proti temu in je stavil interpelacijo, kaj namerava avstrijska vlada proti temu storiti. Odgovor je kratek: nič, ker se moramo mi in tudi Avstrijci držati mirovne pogodbe.

Bolgarski ministrski predsednik Stanboliski je uvideven mož. Minoli teden je imel v narodni skupščini govor, v katerem je povdaril, naj se odrečejo političnega dela vse one stranke, ki so s svojo zlobojno politikó v prošlosti zagrešile nesrečo Bolgarske, da tako omogočijo Bolgarski svobodni razvoj na potu notranjih reform in miroljubne politike s sosedi. Bodočnost Bolgarske je odvisna od uidevanja njenih pogreškov v prošlosti.

Predsednik Wilson se je 3. tm. poslovil od svojega kabineta s solzami v očeh.

Češkoslvaški zunanji minister dr. Beneš je po povratku iz Pariza dne 2. tm. v odseku za zunanje zadeve poročal o uspehih svojega potovanja v Rim, Pariz in London. V Rimu je prišlo do sporazuma v vprašanju glede Habsburžanov in glede Avstrije. V Parizu se je pogajal s Poljaki, ki so ravnotako naveličani vojne in si žele miru. Obstoji upanje, da pride s Poljsko do političnega in gospodarskega sporazuma.

Z londonske konference. Dne 3. tm. je bila konferenca korčana. Ob koncu je govoril obširno Lloyd George, ki je izjavil, da so nemški predlogi zasmeh entente. Nemčija je odgovorna za vojno napoved. Vendar ni res, da hočejo zavezniki Nemčijo uničiti, zakaj njihovi predlogi so primerni za zmožnost Nemčije. Ako Nemci do

ponedeljka 7. tm. ne sprejmejo podlage pariškega dogovora, odstopijo nemudoma nasilne odredbe.

Pismo iz Prekmurja.

Severo zapadni kot, 26. febr. 1921.

»Vrag naj vzame vse Slave in slavski penezl« »Za boljševiske peneze smo vsaj kaj dobili, teh slavskih se pa še znebiti ne moreš.« »Poprej so nas goljufali za naše peneze, sedaj nas pa hočejo s svojimi denari spraviti ob vse!« Takšni in enaki refreni se razlegajo že par tednov po našem srečnem Prekmurju. Resnica je, da je delal in še dela tukajšnjemu prebivalstvu največ preglavice denar. Večina je po svoji neumnosti in trmoglavosti zgubila že velike svote, a si še vsejeden v tem oziru ne spusti svetovati kaj pametnega. Vsak Prekmurec ima sicer toliko vrst denarja, kakor kakšen menjač ali bankir, samo, da je žalibog skoro ves ta denar brez vsake vrednosti. Če hočemo, da bomo razumeli, kdo ga je s tolikim in takšnim denarjem osrečil, moramo pregledati ves tukajšnji denarni promet od prevrata sem.

Kakor v celi Avstro-Ogrski so bili tudi tukaj ob prevratu in veljavi bankovci avstro-ogrske banke.

Pozneje so Ogrski, seveda tudi Prekmurju, zavladovali boljševiski. Ti so rabili precej denarja, zato so ga pridno tiskali in v veliki meri zapravljali in trošili po državi. Največ so izdajali bankovce po 25 in 200 K, ki so bili samo po eni strani tiskani, po drugi pa beli. Ti so tudi pri nas znani, saj so bili nekaj časa med nami v prometu. Ljudstvo sicer ni imelo nikakšnega zaupanja v ta papir, a se ga ni moglo obraniti. Rudeče tolpe so se vozile okoli in na veliko zapravljale lahko prisluženi denar. Ako ga kdo ni hotel vzeti, mu pa sploh plačali niso. Posojilnice so jim morale v zameno javo za bele dati prave bankovce. Po padcu boljševiskega je mnogo tega denarja ostalo tudi tukaj.

Ko so naši zasedli Prekmurje, so pustili denar kolkovati. Razni agenti in drugi neumneži so pa ljudstvo zapeljevali in odvrčali od tega. Koristilo tudi ni prigovarjanje oblasti. Vsega skupaj se ni kolekovala menda niti četrtina vseh bankovcev, tako da je večina denarja ostala »čistlega«. Ta se je zamenjaval sicer še tudi p zneje s 40% proti naši kroni; a tudi tega se ljudstvo ni hotelo posluževati v večji meri.

Pozneje, ko so Madžari zigosali svoje bankovce, so naši ljudje v velikih trumah nosili čisti denar čez mejo. Tam so jim pa pri žigosanju odtegovali celih 50% in vsejdeno je imela madžarska krona komaj četrtinsko vrednost proti naši. Madžarskega denarja je veliko tukaj, posebno, ker ga prinesejo seboj tudi delavci, ki so čez polje tam delali.

V celi zapadni polovici Prekmurja je tihotapstvo v Avstrijo zelo razvito. Za blago dobivajo v veliki meri avstrijski denar. Nekaj ga prislužijo tudi delavci, ki preko zime tam delajo. Po mojem mnenju je tukaj avstrijskega denarja celo več, kot madžarskega.

Se precej je tukaj tudi ameriškanih dolarjev. Mnogo Amerikancev je prišlo sedaj domov, drugi pa pošiljajo denar. Namesto pa, da bi ga nakazali na kakšno našo banko, ga nakažejo na Gradec, Dunaj ali Budimpešto. Predno ga po mnogih sitnostih dobiš na roko, preteče navadno eno leto in se po menjavanju in stroških zmanjša nazadnje na čisto minimalno svoto.

Vsega denarja je tukaj 5 vrst; čisti, boljševiski, madžarski, avstrijski, ameriškani in naš.

Kakšno ceno imajo čisti bankovci, ne vem; da so boljševiski brez vrednosti, toliko vem. Z avstrijskim in madžarskim si ljudstvo v dotičnih državah kupuje kakšno blago, ki je vredneje kot pri nas, ter ga tu porabi za sebe ali pa proda. Ameriškanske dolarje zamenjajo navadno, kadar imajo najnižji kurz, poprej pa sedijo na njih.

Posebno poglavje tvori naš denar. S tem je največji križ, ki sedaj ljudi najbolj razburja, še v veliko večji meri kot pri vas. Saj pa tudi ni čudno, samo pogledimo, kakšna m.škulanca je to! Eno-, dvo- in desetskronščeki naj bi izginili iz prometa že z 31. jan. A kdo jih zamenjuje? Ljudje jih imajo

še precej, a kje se jih naj znebijo, ker jih nobeden neče? Eden gleda na žig, ali je od deželne vlade ali občinski, drugi na številko serije, če ni prekoračila 1200, itd. Nov drobiž se nam obeta že skoro celo leto, a tu ga niti ne poznamo, pa je itak vsejdeno, mogoče je že ponarejen. Naših novih bankovcev se pa sploh ne spleča s seboj nositi, saj se jih še težje znebiš kot drobiža. Orači so izven veljave, kovačev je baje 1/3 ponarejenih, 20kron se ne sprejmejo, pri 400 K glej ja dobro na vseh pet glav, kako so obseščene, s 4000 K pa vsaj jaz nimam nikakšne dotike. Ko so prišli na dan prvi falzifikati po 80 K, je istih v Prekmurju kar margoletlo. Pa te je vsak poznal. Sedaj pa pride naenkrat, da so vsi orači sploh veljavni samo do 28. febr., in še to smo tukaj zvedeli kakšen teden pozneje, kot drugi državljani. A kje se jih znebiš? Trgovci jih ne vzamejo, pošta ne, banka ne, davek si pa že plačal. Mogoče je, da pride dovoljenje, da jih sme zamenjati ali vsaj pobirati kakšen urad tudi pri nas, a to bomo v našem kotu zvedeli gotovo prepozno.* Nazadnje je še lahko, da se termin podaljša, kakor se je dosedaj pri vsaki reči, ki bi bila nam v korist, vsaj po petkrat zgodilo. Se nismo oračev pokopali, so prišli na vrsto že kovači (40 K). Tistih, ki imajo pri serijski številki na mestu stotice ničlo (0) ali pa ožek rob, že teden sem nihče ne sprejema. Koliko je glede teh falzifikatov resnice, mi ni znano, čeravno sem potem precejšnjega števila časopisov saj v oddaljenejši zvezi s svetom. Najvišja instanca za naš denar v tukajšnjih krajih je pač Radgona. Kadar gre kdo tja, gotovo prinese nazaj kakšno »prijetno« novost. Tako sem ravno včeraj zvedel, da so padli tudi 20 kronščeki v nemilost, 400 K se pa itak že dalje časa sprejemajo z veliko previdnostjo. Da so tudi 4000 K v nevarnosti, nam pa brzjavljaja Praga.

Nesrečen je danes človek, naj živi kjer hoče, a kdor tukaj živi, ta je pa trikrat nesrečen. Zven denarja, bi bilo komaj, da bi živel samo od zraka in jeze.

*) Kakor se je poročalo, zamenjuje pristne orače centrala Narodne banke v Beogradu še do 1. aprila. Tam naseljene banke jih sprejemajo in pošljejo v zameno v Beograd. Op. ur.

Iz Korotana.

Posestva prodajajo in se selijo v Jugoslavijo mnogi koroški slovenski kmetje, zlasti iz spodnje Koroške. V našem narodnem interesu je, da se to ne godi in da naši slovenski Korošci vztrajajo. Zakaj zadnja beseda še ni rečena!

Za razmejitev na Koroškem je dobila razmejitvena komisija, ki sedaj posluje na Štajerskem, iz Pariza poverilo.

Mariborske novice.

V mariborskem političnem okraju, izvzemši mesto Maribor, pa vseh 11 novih obmejnih občin, ki so pripadle okraju, so našli 95346 prebivalcev, od teh 89540 Slovencev, 496 Srbohrvatov, 207 drugih Slovanov, 4971 Nemcev. (Leta 1910 je bilo naštetih 75185 Slovencev in 18221 Nemcev.)

Umrl je nameščenec v skladišču juž. žel. Ivan Kolar za ranami, ki jih je dobil pri nesrečnem padcu po stopnicah pri železniškem mostu.

Celjske novice.

Prvo porotno zasedanje v letu 1921 pri okrožnem sodišču v Celju bo trajalo le kratek čas. Do sedaj so razpisani sledeči slučajji: 7. 3. Franc in Ivan Horvat, tatvina; Ivan Ferlež tatvina; Rudolf Hvalec, tatvina; 8. 3. Edvard Grah, goljufija; 9. 3. Stefan Petrovič, umor, goljufije in rop.

Sokoli in prijatelji Sokola, danes v soboto, ob 8. uri zvečer vsi v »Nar. dom«! Kakor je bilo že javljeno, predava g. Jos. Tomšič, abs. jurist, o razvoju socializma. Pričakujemo mnogo-brojnega obiska! Prosv. kult. oddelek Celjskega Sokola.

Čuden se zdi celjskemu dopisniku »Straža« sklep celjskega mestnega sveta, da se zahteva od celjske okoliške občine po 300 K za vsakega šolarja iz okolice, ki hodi v mestne osnovne šole. Svetujemo mu, naj se

obrne po informacije do 3 zastopnikov klerikalne stranke v mestnem sosvetu, gg. Cestnika, dr. Ogrizeka in Jagodiča, (ki — mimogrede omenjeno — sede v mestnem sosvetu v tolikem številu popolnoma po krivici, ker so klerikalci dobili pri zadnjih volitvah v konstituantu v Celju od 794 glasov samo 58, jim torej od 10 mest v mestnem sosvetu ne pripadajo 3 mesta!), ki so vsi glasovali za ta predlog. Na podli napad na voditelja mestne deške osnovne šole g. Bizjaka pa iz ozirov snažnosti niti ne odgovarjamo.

Smrtno ponesrečil je v noči od 2. na 3. tm. na celjskem kolodvoru premikač Franc Kos, stanujoč na Ljubljanski cesti 17. Prišel je pod voz s premogom, ki ga je povozil. Nesrečnej je bil takoj mrtev.

Veliko zgodovinsko sliko iz 18. stoletja restavrira umetniški atelje g. fotografa Černeja. Slika — ki je last farne cerkve in je bila že tako daleč zamazana, da se skoro ni več razlikovalo, kaj predstavlja — kaže epizodo iz celjske zgodovine, ko je mesto skoro postalo žrtev požara. Je umetniško delo in g. Černeju se je posrečilo, jo kemičnim potom tako restavrirati, da jo bo vsak ljubitelj umetnosti z veseljem pogledal.

Kristusovo življenje v živih slikah. Naš vrli in širom znani alegorist g. M. Benčan pripravlja predstavo, ki bo 12. marca ob 8. uri zvečer, 13. marca ob 5. uri pop. ter 19. in 20. marca tudi ob 5. uri pop., vsakokrat v veliki dvorani Nar. doma, pri kateri bo v 20 alegorijah (živih slikah) podal Kristusovo življenje, trpljenje, smrt in vstajenje. G. Benčan namerava s temi svojimi predstavami gostovati tudi v raznih krajih izven Celja.

Triglavanski ples. Pripravljalni odbor za triglavanski ples, ki se vrši 9. aprila 1921 v vseh prostorih Narodnega doma v Celju, obrnil se je do starešin po naši ožji domovini z uljudnim vabilom, da sestavijo v svojih okoliših ožje pripravljalne odbore. Naloga teh odborov bo, da skrbijo za obilno udeležbo slavnosti iz svojega okoliša ter da nabirajo pri vseh značih in prijateljih društva prispevke v denarju in za slavnost pripravnem blagu. Vsi dopisi, prispevki in darila se naj pošiljajo v Celje na naslov: »Pripravljalni odbor za triglavansko slavnost.«

Triglavska slavnost. Seja damskega pododseka v soboto dne 12. tm. ob 6. uri zvečer v rudeči sobi Narodnega doma v Celju. Prosim polnoštevilne udeležbe. — Predsednik.

Umrl. Dne 28. febr. je umrla 3-mesečna hči polic. kanclista, Ivanka Škof, v Gaberjih 119, na črevesnem katarju; dne 2. tm. v Gosposki ulici 44-letna vdova mestnega delavca Amalija Bračko, na kozah.

Za celjski politični okraj je odrejen poostreni pasji kontumac. Podrobno v razglasu med oglasi.

Na odhodnici g. nadrevidenta Žiliča na Škarp se je nabral za uboge koroške dijake 124 K, za Dijaško kuhinjo v Celju 62 K.

Iz Trnovelj nam poroča g. Fr. Mahen z ozirom na govorice, ki se širijo, sledeče: V noči 20. na 21. febr. po polnoči je nastal v Ropanovi gostilni v Ljubečni prepir, ki je končal s tem, da je stari pretepač Janez Mahen ranil z nožem nekega Ambroža in Pirca. Ker je Janez Mahen pri tem tudi sam nekaj skupil, so vse tri prepeljali v celjsko bolnico.

Mestni park in psi. Olepševalno društvo v Celju opozarja občinstvo, naj ne poškoduje nasadov, osobito naj ne pusti v mestnem parku psov prosto tehati. Kazenske določbe, ki so objavljene v parku na običajnih deskah, se bodo strogo izvrševale proti vsakomur brez izjeme.

Cene mleku. Prejeli smo: V raznih listih beremo, da je cena mleku na Dunaju določena na 20 K za liter. Po današnjem stanju avstr. krone v Jugoslaviji znaša cena v našem denarju do 4 K 40 v, medtem ko stane pri nas v Celju liter mleka 6 K, da ne govorimo o uradno določenih cenah po K 550 do 580, za katere v Celju mleka v obče ni dobiti. V čem je opravčeno, da stane v naših pokrajinah bistvena ljudska prehrana 25—35% več, nego na Dunaju?

Tedenski izkaz kužnih bolezni v celjskem političnem okraju. V tednu od 21. do 27. febr. je nanovo obolelo

v političnem okraju Celje 37 oseb za kozami in sicer: v občini Trbovlje 2, Dramlje 2, Ljubno 4, Sv. Pavel 1, Luče 10, Celje okolica 3, Braslovče 7, Kalobje 2, Solčava 1, Ponikva 3, Loka 1, Novaštitka 1. Vsega skupaj se je nahajalo v evidenci 146 za kozami bolnih. Umrlo je 13 oseb. Drugih novih primerov kužne bolezni ni bilo.

Ustanovni občni zbor Tamburaškega društva »Danice« v Celju se vrši v nedeljo, dne 6. tm. ob 15. uri v posebni sobi gostilne g. Puderšala na Bregu pri Celju. Po obnem zboru zaigrajo tamburaši par veselih. Pripravljalni odbor.

Vrtnarskega vajenca ter paznika za društvene nasade sprejme Olepševalno društvo v Celju. Glej oglas!

Prosveta.

Mestno gledališče Celje. Pri sobotni predstavi Halbejeve »Mladosti« gostuje v uloži študenta Ivana gosp. Rado Železnik, član kralj. gledališča v Ljubljani. Gosp. Železnik je tik pred svojim odhodom iz Maribora, kjer je fungiral kot igravec in režiser, igral vlogo študenta z velikim uspehom in jo prištevajo med svoje najboljše vloge. Župnika Hopeja pa igra topot gosp. rav. Bratina.

Slovenska Matica. Tretji in četrty snopič drugega letnika »Časopisa za slov. jezik, književnost in zgodovino« sta v skupnem zvezku izšla. — Ker so cene tisku tekom lanskega leta znatno narasle, je Matica kot založnica primorana, zvišati letno naročnino »Časopisa« na 60 kron. — Prosimo dosedanje naročnike, naj doplačajo in vabimo nove, naj se priglasijo v čim večjem številu, ker je še mnogo izvodov »Časopisa« na razpolago.

Obrtni vestnik.

Mizarje iz Celja in okolice opetovano opozarjamo na ustanovni občni zbor mizarске strojne zadruga v nedeljo 6. tm. ob 9. uri dop. pri Neradu v Gaberju.

Ortni knjigovodstveni tečaj otvori v Celju začetkom marca celjska ekspozitura Urada za pospeševanje obrti. Tečaj bo vodil priznani strokovnjak. Trajal bo približno tri mesece in se bo poudelovalo tedensko po 4 ure ob večerih obrtno knjigovodstvo s kalkulacijo in temeljnimi pojmi meničnega prava. Pri vpisu v tečaj je treba položiti svoto 250 K. Ob koncu tečaja dobijo udeleženci spričevala. Tečaj je namenjen ne le obrtniškim mojstrom, marveč tudi pomočnikom in vsem, ki se za obrtno knjigovodstvo zanimajo. Prijaviteli se je treba osebno ali pisмено v pisarni Ekspoziture Urada za pospeševanje obrti v Celju, Prešernova ulica 3, najkasneje do 10. marca 1921. S poukom se prične le v slučaju, ako se prijavi najmanj 25 udeležencev.

Občni zbor krojaških pomočnikov v Celju se je vršil ob povoljni udeležbi v nedeljo 27. februarja. To je bil od leta 1916 prvi občni zbor. Izvolil se je novi odbor z načelnikom Josipom Lisec, ter novo razsodišče. Kot delegata za občni zbor krojaške zadruga sta se določila Franc Selih in Jurij Kaisersberger, v preiskovalno komisijo se odposlajeta Jurij Kaisersberger in Pavla Dreo. Skupina krojaških pomočnikov v Celju šteje 50 članov.

Sekvestrom podjetja »Ava« (stavbeno-obrtna tvornica v Laškem in Ljubljani) je imenovan komisar Založnik, ki je že doslej bil nadzornik teh podjetij.

Kako se izvajajo pri nas represalije?

Iz Hrastnika smo prejeli:

V tukajšnji steklarni je zaposlen kot ravnatelj avstrijski državljani Hermann Stadelbauer, človek z ljudsko-šolsko izobrazbo, kateri se je povslej kot politični eksponent nemštva na to mesto. Vsak Hrastničan ve, koliko je ta zagriženec škodil slovanski stvari. Bil je tudi izgnan, toda njegove in njegovega gospodarja mile in ponižne prošnje so premotile tukajšnje občinstvo. Dovolilo se mu je milostno pod strogimi pogoji, da sme zopet izrabljati našo gostoljubnost. Toda volk menja dlako, čudi ne.

Nedavno mu žilica ni dala miru, tako da je razžalil državnega zastop-

nika tukajšnje kem. tovarne, za kar je dobil tudi takoj plačilo. Vseled tega nastopa se je zahteval njegov izgon in dasi je vlada privolila, se nahaja ta prepotentna kreatura še vedno med nami, mesto da bi se ga tekom 24 ur bacilo k njegovim bratcem Lačembergerjem. Kako je to mogoče? Jednotavno. Njegov šef inž. Abel je šel ponižno prositi v Ljubljano, izjavljajoč, da je on, ne morda Stadelbauer, smrtno bolan, namestnika pa so poslali brez vzroka v Gradec na dopust, in tako se je posrečilo preslepiti našo naivno vlado, da ni do danes izvršila odloka, v zahvalo pa se ji vsi tukajšnji Nemci s Stadelbauerjem na čelu javno posmehujejo. Da, da, ta naša vlada! Mesto da je dala Nemcem klofuto, dala jo je sebi, v zasmeš nam Jugoslovonom.

Dopisi.

Iz Vojnika. Tukaj se je ustanovil konzorcij, ki je kupil od Dobrinskih toplic velik avto, s katerim po cesti Dobrna-Vojnik voziti je bilo od oblasti prepovedano. Konzorcij namerava upeljati avtomobilno zvezo za enkrat med Celjem in Vojnikom, kasneje med Celjem in Konjicami.

Dobrna. »Slov. Gosp.« je napadel požarno brambo. Dopisnik zasuži, da mu par krepkih rok navije ušesa. Očita mi, da ne vršim svojih dolžnosti in namigava, da je društveno premoženje v nevarnosti. Kdor pozna naše razmere, ve, da sem svoje dolžnosti kot načelnik v polni meri vršil in poleg tega še posle tajnika in zapovednika. Se glede hvale ali graje kloniti ljudem, ki gledajo delovanje občekoristnega društva s strankarskega stališča, zlasti če so to celibatarji ali njih oprode, mi ne pade v glavo in prepuščam o tem sodbo bratskim sosednim društvom ter oni javnosti, ki je mogla videti nastop tovarišev gasilcev ne le ob priliki velikih narodnih svečanosti v Celju, Vojniku in Dobrni ali pa pri kakem pogrebu, ampak tudi pri požarnih nesrečah. Hladnega me torej pusti podlo sumničenje zanemarjanja dolžnosti. Društvo je bilo pred prevratom nemškonacionarno bojno društvo. Člani — Nemci so seveda društvo krasno opremili (česar od naših nazadnjaških občinskih očancev ni pričakovali). Po njih izločitvi iz društva po prevratu je društvo zbog pomanjkanja narasčaja stavljen na tehniško preizkušnjo. Društvo nima svojega doma in je navezano na gostoljubnost topliške uprave, ki pa v tem pogledu žal ne izpolnjuje do društva svoje naloge v potrebnih meri. Da klerikalni občinski odbor nima zmisla za človekoljubno upravo, tudi vemo. Zato moramo čakati, da se razmere zboljšajo. Na očitke, da orodje milijonske vrednosti leži in se je obleka raznesla, imam samo ta odgovor: bolje je, da orodje leži nego da bi prišlo v roke dopisniku »Slov. Gosp.« in njegovim trabantom, ki v lastni gledališki baraki niso mogli ubraniti tatvine izposojene gledališke garderobe vključno temu, da tja nima drugi pristopa nego klerikalni gledališki diletantje. Da pa ni gasilno društvo izposojalo svojega inventarja kakor cerkvena uprava, ki je za gledališke igre izposodila blagoslovljene cerkvene plašče, je kriv impresario diletantskega odra, ki društva ni za to zainteresiral. Orodje in kroji gasilnega društva so v redu, za kar gre čast funkcionarjem in orožništvu, ki so vse med vojno orožni odzete predmete po moji inicijativi spravili nazaj v društvene shrambe. Kako dolgo bom zavzemal mesto društvenega načelnika, bo odločil občni zbor, ne pa kak »intrigant« ali »Slov. gosp.« — Blaž Kamenšek, načelnik gasilnega in reševalnega društva.

Iz flosarske doline. Na podli dopis v »Straži« št. 18 ne more dati gosp. Kostanjšek nobenega pojasnila, kako so razni rač. podčastniki v sveti Avstriji obogatelji, pač pa more svetovati, da se »veleugledna trozveza« po pojasnila obrne naravnost do svojega sorodnika, kateri bode v stanu dati »trozvezi« prav natančna pojasnila. Rečiški »farovski muček« bo vedel pa morda tudi pojasniti, kako je z nekdanjo rečiško bikorejsko zadrugo. Bivši člani zadruga želijo namreč od svojega bivšega načelnika pojasnila, kje se nahaja zadrugi bik, in kam je romal izkupiček za ta prodani eksam-

plar (ali morda gnije brez vednosti članov kje v kakem vojnem posojilu?) Kako je ta farovski »muček« preganjaj omenjene šolske miši iz podstrešja, presega meje vseh podlosti, a vkljub vsem naporom si je pri tem preganjanju temeljito zlomil rep, katerega mu sedaj leči g. Jazbinšek. Dasi »muček« pridobi še večji veleugled, mu priporočamo, da hodi pridno v cerkev, in naj tam na vse pretege kašlja, da bodo ja vse ovčice čule, da se med njimi nahaja tudi njih dobro rejeni »kostrun«, sicer preči nevarnost, da mu z značajem in možgani vred izgine tudi domišljavi veleugled. O izvanrednih posetih Verstovškovih zrakovlovov ter starih avstr. nemškutarskih pol. uradnikov in o raznih pojedinah v časih, ko je drugo ljudstvo stradalo, hočemo še poročati. Za enkrat samo svarimo! Naj ne hodi na solnice, komur topli žarki pocede precej starega in smrdljivega masla zbrihtne »ministrske« glave.

Šoštanj. Po protidržavnih izgredivih v nedeljo dne 20. febr., ko so člani vojniške požarne brambe in tukajšnje »Svobode« z besedami in še celo z dejanjem dokazovali svoje pristno nemščustvo in so se celo brez vsakega povoda grozeče izrazili nasproti povsem mirno mimoidočemu tukajšnjemu Sokolu, rekoč mu: »A, to je tisti iz Agrarije«, kjer je uslužben, smo končno vendar pričakovali, da bode nemška predržnost prenehala. A zmotili smo se bridko, kajti že drugi dan opoldne se je čula zopet iz slovenske gostilne nemška izzivalna pesem, katero sta prepevala znana nemčurja, sin bivšega nemškega redarja Švarca in član še iz prejšnjih časov znane zagrizene nemčurske rodbine Praprotnik iz Družmirja. Gnezdo nemščustva je tvrdka Woschnagg, ki ima še sedaj na pisarni nemške napise, ima še vedno nemško štampljo »Lederwerke Franz Woschnagg & Söhne« in same nemške in nemčurske uradnike in uradnice. Posebno bi bilo omeniti njegovega knjigovodjo nemčurja Wrenschurja iz Marenberga, ki je bil glavni kolovodja one protijugoslovenske akcije, ko so nemški akademiki na dunajski eksportni akademiji dejansko napadli jugoslovanske akademike in jih vrgli iz imenovanega učnega zavoda. Take uradnike ima Woschnagg in s tem dokazuje svojo lojalnost, ki jo je pred kratkim obljubil šoštanjškemu občinskemu odborniku. Če ne bo drugače, si bomo vedeli sami najti pripomočkov, da se jih iznebimo.

Na Teharjih je nabrala šolska mladina za svoje neosvobodene bratce in sestrice 300 K ter jih za velikonočne piruhe poslala Jugoslov. matic.

Šmarje pri Jelšah. Občni zbor društva za otroško varstvo in mladinsko skrb se vrši dne 21. marca tl. ob 14. uri pri okr. sodišču.

Pragersko. Ob zaključku železniškega uradniškega pripravniškega tečaja se je vršil minolo soboto poslovilni večer, na katerem se je nabralo za tukajšnjo knjižnico »Prosvete« 380 K, za Jugoslovansko Matico pa 1100 K.

Iz sotelske doline. Tu se širi govorica, da se je minoli teden klatil tod krog Podčetrtna neki Radičev agent in se je baje celo z vozom pristavškega jajčega barona peljal v Pristavo. Ne verjamemo še za enkrat. Ker pa na drugi strani vidimo, da se vse, kar je bilo kedaj posilinemško, peha za radičevstvo, bi prav odločno svarili gospode pred takšnimi vratolomnimi poskusi.

Od Sotle: Torej zadnjič me ni vzelo, imam zopet dober tek. Gospon Štipe Radič pa so se najbrž kaj razjezili, že dveh številkih svojih novlin mi niso poslali. Zato sem stopil onega dne k svojem sosedu onkraj Sotle, da se kaj pomeniva o našem ateu v Zagrebu. Pa je bil zelo slabe volje. Prišel je namreč ravnokar iz Zagreba. Bil je pri štípi zaradi davkov. Tata Radič so bili neki zelo nevoljni in so mu rekli, da so davki ena »zvir«, Radičeva stranka pa zopet druga »zvir« in da se morajo plačevati davki v vsaki stranki na cellem svetu. Tako je strašno klel po hrvatsko vse te različne »zver«, da sem jo že mislil pobrisati na tihem domov. »Dobar dan«, se je oglasil ravnokar došli logar, »imam nekaj nujnega za Vas. Ti sicer nisi Hrvat, pa se bodeš tudi podpisal na to polo. Teki Tukaj tale mi je kazal s prestom

na polo, v desnico pa mi je stisnil svinčnik. Tako sem se prestrašil, da sem kar hitro podpisal; isto je storil tudi moj hrvatski sosed. »Nekaj mangle bosta prispevala, he?« Dala sva vsak po 2 K in logarja je vzel vrag. Kaj sva podpisala, še danes ne vem. Moj sosed mi je danes pravil, da se gre najbrž zopet za kako novo Radičovo republiko. Ta mladi Štipek.

Sedlarjevo: Ko čitam redno v vsaki številki »Slov. Gospodarja« bojne klice po ženski volilni pravici in je mogoče, da se bodo tudi stare device in razne mlade putice s predolgimi jeziki našega zapuščenega kozjanskega okraja, mesto da bi molile ali pa lepo doma opravljale gospodinska dela, zbrale na kakem shodiču pod poveljstvom katerega bojevitejših duhovnih gospodov, da protestirajo proti »oropanemu pravu«, dovolite g. urednik, da se smem tudi jaz oglasiti. Gospoda v uredništvu »Slov. Gospodarja« kriči, da smo brezpravne, ker nimamo volilne pravice. Pojdite se solit, pa ne nas farbat! Z volilno pravico nam še ne boste vrnili izgubljenega raja, nasprotno, obilo preprirov v zakonskem življenju, v javnem pa oviranje uspešnega dela prevdarnih in preizkušenih mož vsled nastopa fanatičnih terciak. Kakor vse kaže, so g. »Gospodarjevi« uredniki povsem boljše podkovani v rabi različnih póganskih psokv, s katerimi tako pridno obkladajo svoje politične neprijatelje najbrž zgolj iz čiste krščanske ljubezni do svojega bližnjega, kakor pa v poznanju sv. pisma in razlagi sv. Tomaža, zakaj je Bog naredil ženo iz moškega rebra. Joj, kaj bode z vero, ko moramo že me preproste žene razlagati tem vendar zelo učenim klerikalnim stebrom posamezne dele sv. pisma. Narobe svetl Pregovor pravi, da besede mičejo, vzgledi pa vlečejo. Zato Vi prvoboritelji ženskih pravic v uredništvu »Gospodarja« in »Straže«, slišite? Izvojajte nam najprej enakopravnost za moškimi v duhovniškem poklicu, a ne kakor sedaj, ko nočete imeti ženske niti za »mežnarja«. Po Vašem zatrdilu dosežejo klerikalni poslanci vse na svetu, drugi pa ničesar — evo, pomagajte nam do enakopravnosti. Ko bode videla posvetna oblast, da znamo biti me ženske mogoče še boljši duhovniki kakor moški, ne bode več tako neizprosna zaradi ženske volilne pravice. Da pa bode naša ženska enakopravnost popolna in Vaša vsestranska pravičnost dokazana, zavzamite se že sedaj, Vi preljudi naši klerikalni zaščitniki, tudi za ženske »soldate«, samo prosimo Vas, da nam pravočasno preskrbite za nabore dovolj — figovih peres.

Mica.

Sokolstvo.

Veliko slavlje v Logatcu bo v nedeljo 6. tm. ob priliki slavnostne predaje zastave sokolskemu društvu, ki je bila od Lahov zaplenjena.

Iz Trbovelj. Prosvetni odsek trboveljskega »Sokola« je povabil na poučno predavanje vseučiliškega profesorja dr. Franjo Ilesiča. Gospod profesor se je v nedeljo 27. svečana rade volje odzval vabilu in je predaval o velikem jugoslovanskem vladiki Juraju Strossmayerju. Narisal nam je njegovo srce in dušo v tako lepih pestrih barvah, da smo se divili v nad dvehurnem govoru opisanemu kremenitemu značaju in iskreni ljubavi Strossmayerjevi do svoje domovine in naroda. Pokazal nam je velikana — Jugoslovana kot političarja, kulturnega in narodnega probuditelja svojega naroda, ki ni klonil tilnika ne pred dunajskim cesarjem, niti pred rimskim papežem. Klerikalce pa je sam vladika takrat nazival Furtimaše — ker so pri neki priliki poneverili njegov podpis na važni v politične svrhe jim služeči listini. Furtimaši je toliko kot — kradljivci. Gospod profesor Ilesič je žel burno odobranje. Sokolska dvorana pri Fortaju je bila polna zavedne trboveljske inteligence in tudi rudarjev. Zelo laskavo in značilno se je izrazil neki rudar o predavatelju z besedami: »Tega moža bi pa cel dan poslušal. Govori kakor bi medicopil.« Srčna hvala prosvetnemu odseku, ki se zaveda svoje naloge — najlepša hvala pa predavatelju samemu.

— T.

Vsak Jugoslovane mora biti član »Jugoslovanske Matic«!

Dnevna kronika.

† Dr. Ivan Zabukovšek, iz Maribora smo prejeli bridko vest, da je v tamošnji javni bolnici po težki operaciji umrl dne 3. tm. ob 4. uri pop. g. dr. Ivan Zabukovšek, odvetnik v Smarju pri Jelšah, vrl narodni delavec. Pogreb je danes v soboto ob 3. uri pop. iz bolnice na pokopališče v Po-brežju. Bodi mu časten spomin!

Vojna služba za učitelje. Minister prosvete je predložil vojnemu ministru načrt naredb, na podlagi katere bi učitelji odslužili svojo redno vojno dolžnost v teku treh let in sicer samo v mesecih juliju, avgustu, septembru in oktobru. Na ta način bi zamogli opravljati svojo učiteljsko službo na preji.

Letošnje spomladansko premeščenje oficirjev, glede katerega je naredba v vojnem ministrstvu že izdelana, obsega zlasti oficirje, ki so dozda službovali v Makedoniji in Črnigori in ki bodo premeščeni v nove kraje.

Organizacija naše vojske se preuredi. Novi zakon o organizaciji izdeluje generalni štab. Vojni minister postane najbrže general Pešič, poveljnik prve armade Petar Vojvodič postane poveljnik generalnega štaba, general Vesič postane poveljnik prve armade v Novem Sadu, poveljnik četrte armade v Zagrebu pa general Krsta Smiljanič.

Zabranjeni listi. V brzojavki pod tem naslovom v zadnji številki se je vrnila pomota. Namesto »Črnogorska domovina« se mora glasiti »Koroška domovina«.

Československo-jugoslovansko ligo srujejo v Pragi. Njen namen bo, delovati v smeri kar najtesnejšega zblizevanja, zlasti kulturnega in gospodarskega, med našo kraljevino in češko-slovaško republiko, kar se ima doseči z vzajemnim spoznavanjem obeh narodov. Liga bo seznanjala českoslovaški narod z jugoslovanskimi vprašanji, obenem pa bo delala v istem smislu v jugoslovanski javnosti.

Kako drzno vedo klerikalci la-gati, naj pokaže sledeči stavek, ki ga je zapisala zagrebška klerikalna »Narodna politika« dne 1. tm. v članku »Kulturni boj«: »Sokolstvo izključuje iz svoje sredine vse one, ki svojo vest v verskih in nravnih stvarih podvr-gajo katoliškemu episkopatu t. j. vse katolike«. Naj po-vedo vsi Sokoli, če jih je kdo pri sprejemu v društvo vprašal za versko prepričanje!

Tako oni, kako pa mi? Lastnik premogovnika pri Konjicah Hasenbüchl se javno hvali, da ne reši nikdar nobenega slovenskega ali hrvaškega dopisa in jih tako dolgo meče v koš, da pride nemški dopis. In naši ponižni slovenski in hrvaški kučki seveda take drznosti mirno vtaknejo v žep ter se udajo prepotenci takega naduteža, mesto da bi se odločno na pristojnih mestih zavzeli za remeduro. Se zdi, da res nismo ustvarjeni za gospodarje. Sicer bomo se pa o tem žalostnem poglavju našega suženskega duha, ki se kaže tudi v nemškem dopisovanju raznim takozvanim nemškim podjetjem, v bližnji bodočnosti obširno je bavili. Če bodo pri tem prišle na račun tudi razne naše banke in druge tvrdke, naj pripišejo sebi in svoji — velikopoteznosti! Da, velikopotezni smo, pa samo v nacionalni popustljivosti!

Kukavičje jajce je izlegel v »Slov. Narodu« nek gospod, ki se skriva za »odvetnikom«, — pa bi človek skoro mislil, da ga je najel kak celjski ali mariborski nemški odvetnik. »Gosp. Zvon« je namreč predlagal, da se za-tvorijo vsem nemškim odvetnikom pi-sarne, dokler ni popravljena krivica dr. Šaupahu na Koroškem. Dotični gos-pod pa javno zastopa mnenje, da odvetniška zbornica v Jugoslaviji ne more in ne sme izvesti take represalije, ker bi bilo to — proti predpisom! In vendar pravi, da je vsaka represalija krivica, in da je — za represalijel Višje ne gre! Žvela logikal Tako za-dušimo v kali vsak odločen in res uspešen korak na polju, kjer bi Nemce najbolj bolelo, v korist našim ubogim koroškimi trpinom. V »Jutra« je odvetnik in predsednik »Gosp. Zvona«, dr. Oblak dotičnemu gospodu »hufatu« pod krinko »odvetnika« primerno in odločno odgovoril: Žalostna nam majkal!

Proti hujskemu, ki hujskajo pleme pljenu in izpodkapavajo s tem temelje narodnega edinstva bodisi z govorno bodisi s pisano besedo, hoče z vso odločnostjo nastopiti

vлада. Tudi proti temu globoko utemeljenemu sklepu besne klerikalni časopisi, znamenje, da jih je zadel v živo. Dobro vedo, zakaj.

Še dokaz klerikalne hinavščine. V ustavnem odboru se je sprejelo načelo, da bodi verouk v šolah neobvezen. Za to sta glasovala tam tudi oba klerikalna zastopnika. Sedaj pa klerikalno časopisje besni proti sklepu, ne pove pa resnice o glasovanju. Kje so hinavci?!

Dijaške domove bodo gradili v Zagrebu in sicer za enkrat pavilone, v katerih bo prostora za kakih 600 pos-telj. Stroški so proračunani na 16 milijonov kron.

Avstrijsko zastopstvo v Ljubljani dopisuje z našimi uradi raje nego v kakem jugoslovanskem jeziku in slabi francoščini. To kaže mržnjo Nemcev do našega jezika. Ali bodo tisti tudi — Slovenci, ki mislijo, da morajo z vsako nemškutarsko prikaznijo dopisovati nemško, iz tega črpali kak nauk? Dvo-mimo, ker naše suženske narave pre-dobro poznamo!

Napravite red! Od severne meje štajerske se poroča: Pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu imajo Nemci za 24 svojih otrok nadučitelja in učiteljico, za slovensko šolo pa še vedno ni imenovana moška učna moč in služba tudi še ni razpisana. Slovenski otroci silijo v nemško šolo in Nemci se smeje naši popustljivosti. Otroci kat. občine Remšnik, ki spada v Jugoslavijo, pa če hodijo v nemško šolo v Lučane. Tudi pošne razmere so skrajno zanemarjene. Ali ni že čas, da napravimo red?!

Zadnji čas! Ministrstvo je odredilo, da se v Vojvodini odpuste vsi uradniki Madžari.

Odlikovani ban. Hrvatski ban dr. Tomljenovič je od regenta Aleksandra odlikovan z redom Sv. Save I. razreda.

Za poveljnika Boke kotorske bo glasom vesti iz Beograda imenovan admiral Metod Koch.

Višji šolski nadzornik dr. Poljanec je dobil večmesečni dopust. Nadomestuje ga realčni prof. Tavčar.

71. rojstni dan praznuje češko-slovaške republike predsednik dr. Masaryk dne 7. tm. Njegovo zdravstveno stanje se boljša.

Odlikovan je bil za zasluge na solunski fronti s srebrno medaljo za hrabrost dobrovoljec Vitomir Jelenc, sedaj urednik ljubljanskega »Jutra«.

Kolo slovenskih sester se ustanovi dne 20. tm. v Ljubljani.

V potu svojega obraza skuša mariborska »Straža« dokazovati, da bi avtonomija Slovenije bila za nas pravi žegen božji. Značilno je, da govori se-daj sicer še samo o samoupravi in ne več o avtonomiji, kar sta bistveno različna pojma. (Ali jim je zmešan Pušenjak zmešal pri »Straži« pojme?) Na njene litanije nimamo povoda drugo povedati, nego kar je dr. Tavčar tako dobro povedal »+3 kulturnim delavcem« v svojem članku v »Slovenskem Narodu«, kjer pravi: »Slovenija je do-bila svojo lastno univerzo, svojo lastno tehniko; država je prevzela v svojo veliko podporo slovenski konservatorij in za slovensko gledališče zalaga 12 milijonov letnega decista. Gospodje bi bili morali tukaj premisliti, ali je mo-goče, da bi malo slovensko pleme, če je zase avtonomna edinica, moglo vzdrževati univerzo in tehniko, konserva-torij in še druge take zavode, pred-vsem tudi gledališče v takem obsegu, v kakršnem se nahaja danes. Vse to smo dobili, ker nam je priskočila država na pomoč, recimo kar naravnost, ker nam je prišel na pomoč srbski narod. Da bi bili v tem pogledu odvisni od po-samnih avtonomnih edinic, posebno od avtonomne hrvatske edince, ali recimo od Radičeve republike, bi naši visoko-šolski profesorji živeli od repe na ljubljanskem polju, ker bi ne imeli v svoji sredi ne univerze, ne tehnike«.

Zbesnela je mariborska »Straža« zaradi nedeljskega protiklerikalnega shoda v Mariboru. Skoro na več ko pol strani svojega lističa brca kakor stekla na vse strani in oteplje s sle-dečimi nadvse kulturnimi cvetkami: visličar, duševno zmerni advokat, sla-morezni demosteni, liberalni backi, li-beralni zajec, kanibalske besede, su-rovina, korito blata, hinavci, liberalna baharija itd. Kaj ne, lepa zbirka? »Stražine« grožnje, da bodo demokrati še pomnili svoj protestni shod, pa vzbujajo samo pomilovalen nasmeš. Kar zavijajte si rokave! Samo pomnite.

da niste več v Avstriji pod zaščito Karla in Citel!

Na tri mesece zapora je bil 1. tm. v Zagrebu obsojen urednik zajedni-čarskega glavnega glasila »Hrvat« Sime Semič, ker je v nekem članku oblatil bivšega vodja ba skih poslov dr. Bošnjaka. So si pač vredni bratci: mari-borski klerikalni listi in ta list kleri-kalnih zaveznikov — zajedničarjev. Psovati in bititi čast bližnjega znajo oboji ensko. Enega je že doletela za-siuzena kazen, »Straža« pa še pride na vrsto.

V Varaždinu so pri ljudskem štetju našli 13.648 prebivalcev.

Turistika in šport.

Mariborska podružnica SPD ima 12. tm. ob 7. uri občni zbor v gostilni Maribor.

Šport, št. 9. Vsebina: Zimsko-sportni meeting v Bohinju. — Dr. C. Žikež: Enotna organizacija tuijskega prometa v Jugoslaviji. — Beleške. Več lepih slik s sankaške tekme v Bohinju.

8.775.000 avtomobilov je našela zadnja statistika v svetovnem prometu. Zedinjene države 7.559.000, Kanada 337.000, Angleška 255.000, Francija 202.000, Nemčija 75.000, Italija 35.000, Avstralija 27.000, New-Seeland 25.000, Švica 16.000, Španska 15.000, Belgija 12.000, Švedska 10.000, Norveška 5.000, Grška 1.100. V Ameriki odpade na vsako 14. osebo auto, v Argentini na 21. osebo, v Angliji na vsakih 180 o-seb, v Franciji na 200, v Švici na 230, v Nemčiji na 870, v Kini na vsakih 160.000 oseb.

Lovci, št. 5. Vsebina: M. Hanzlovsky: Obrisi lovskega živaloslovja; Kap. Zvonko: Volčji lov na Kraini; Slavko Plemelj: Preureditev sloven-skega ribarstva. Iz lovskega oprtnika.

Razne vesti.

Bivši cesar Karl je zopet dobil hčerko.

Aretirani tat ponarejenih ban-kovcev. Nekemu dunajskemu židu je bil na vožnji od Gradca v Maribor blizu Lipnice ukraden kovček. Žid je prijavil tatvino orožnikom v Lipnici, ki so aretirali nekega Madžara. Pri preiskavi kovčka pa so orožniki izsledili dva dna v kovčku in vmes za 20.000 ponarejenih 20-dinarskih bankovcev. Žid jo je seveda hitro odkuril in le tat je ostal v rokah pravice.

Poroka rumunske princesinje Elizabete z grškim kraljevičem Jurjem se je vršila 28. febr. z velikimi slovesnostmi v Bukarešti.

Aretirani komunistični kurir. Ka-kor poroča beogradska »Tribuna«, je bil na jugoslovanski meji aretirani nek komunistični kurir. Našli so pri njem velike svote denarja, namenjenega oči-vidno za komunistično propagando.

Narodno gospodarstvo.

Apnenec za karbid je morala karbidna tovarna v Rušah doslej do-važati iz Posavine in Hercegovine. Se-daj so pa izsledili velike plasti apnenca na zemljišču gostilničarja Lesjaka v Slivnici pri Mariboru. Tovarna je do-tični del kupila za 1 milijon kron.

20-dinarskih bankovcev je bilo glasom poročila Narodne banke pre-tekli mesec zamenjanih za 149 mili-jonov dinarjev, tako da je nezamenja-nih samo še za 1 milijon dinarjev. Izgleda torej, da bo zamenjava dovr-šena pred določenim rokom. Dozdaj se je našlo samo 5000 kosov falzifi-katov.

Nove novčanice po 10 dinarjev je naročila Narodna banka SHS v Ameriki.

Nov davek na vino so za leto 1921/22 upeljali v Italiji. Znaša 30 lir za hektolter.

Med Reko in Trstom je bil o-tvorjen 2. marca avtomobilni promet, začasno za pošne pošiljatelj.

Borza 3. marca.

Cupiri: Berlin 9,55, New York 601,50, London 23,35, Pariz 42,85, Milan 21,92, Praga 7,55, Budimpešta 1,37½, Zagreb 4,10, Varšava 0,69, Dunaj 1,30, avstr. žig. krone 0,90.

Zagrebi: Berlin 255,50—265,50, Italija 543,50—544, London 57—580, New York kabel 148—148,50, ček 140—147,50, Praga 186—186,50, Dunaj 20,45—20,50, Pariz 1058—1065, Valute: dolarji 144,50—145, avstr. krone 20,50—21, levi 170—0, češkoslo-vaške krone 182,0, funti 540—0, franc. franki 1055—1060, napoleonor 492—496, nemške marke 232—234, romunski lei 23—195, ital. lire 530—532.

Zadnja poročila.

Okoli ustave.

Beograd, 3. marca. Današnja seja ustavnega odbora se ni vršila, ker pododsek ni izvršil svojega dela. Do-sežen je sporazum glede števila po-slancev v narodni skupščini v tem smislu, da pride na vsakih 50.000 pre-bivalcev 1 poslanec; če je ostanek večji ko 30.000, pa še eden. Glede vprašanja proporca še ni dosežen spo-razum in se je odgodilo Namerava se sprejeti tudi točka, da se brez odo-brenja narodne skupščine ne smejo upeljati nikaki davki in nikake doklade.

Upravna komisija — ukinjena.

Beograd, 3. marca. V včerajšnji seji ministrskega sveta je bilo skle-njeno, da se ukine komisija za zbiranje gradiva, na katerega podlagi bi se iz-vršila upravna razdelitev države. Zbrano gradivo se izroči ministrstvu za kon-stituantu, ki prevzame agende komisije.

Minister dr. Kukovec v Londonu.

London, 3. marca. Minister dr. Kukovec je dospel semkaj 27. febr.

Reparacijska komisija v Budimpešti.

Beograd, 4. marca. Medzavez-niška reparacijska komisija v Budim-pešti, ki je pred časom prekinila svoje delo, prevzame početkom marca vse posle glede izvršitve trianonske mi-rovne pogodbe.

Angleži znižali cene za prevoz blaga v Jugoslavijo.

Beograd, 3. marca. Naša trgo-vinska agencija v Londonu poroča, da je angleška parobrodna družba znižala cene za prevoz blaga v Solun, Gruž, Reko in Trst. Parniki iz Anglije od-plujejo vsakih 8 dni.

Rudarska stavka v Avstriji.

Gradec, 3. marca. Nameščenci alpske montanske družbe so začeli stavkati. Pridružili so se jim rudarji v Köflachu, Völsgraben, Fohnsdorfu, Zeltwegu, Eisenerzu, Vordernbergu, Neubergu.

200.000 naseljencev v Južni Srbiji.

Beograd, 3. marca. Iz Južne Srbije poročajo, da se je tam dozda nanovo naselilo krog 200.000 nase-ljencev.

Dijaška kuhinja v Celju je spre-jela razen že objavljenih daril od 1. do 28. febr. še sledeče prispevke: po 500 K: mestni urad v Brežicah in okrajni odbor v Brežicah; po 300: občina okolica Celje; g. Franc Roj-nik v Podvrhu pri Braslovcah na gostiji A. in Ane Prisljan roj. Perger 278 K; nameščenci poštnege urada v Celju 204 K; neimenovani 200 K; g. Rudolf Dobovišek, odv. konc. v St. Jurju ob j. 2. 188 K 60 v kot čist. dobitek veselice; g. Ant. Kociper, župnik na Ponikvi ob j. 2., nabral na gostiji Jož. Mlakerja, so-rodnička Ant. Mart. Slomška 177 K; župni urad pri Sv. Križu pri Ljutomeru 113 K 62 v (dar Mohorjanov); uslužbenec davčnega okr. oblasti v Celju 103 K (prispevek za februar); po 100 K: pisarna g. dr. Srebrta v Celju v neki kaz. zadevi; g. Fr. Grobelšek, kaplan v Solčavi, okrajni zastop v Sevnici, g. dr. Ant. Žikež, zdravnik v Ormožu; županstvo trga Rogatec, Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Celju, pisarna g. dr. Hrašovca v neki kaz. zadevi, županstvo v Sevnici, gosp. Mihael Pintar, notar v Kozjem; po 80 K: g. Fr. Ljupša, postajenačelnik pri Sv. Lovrencu na Poh.; po 50 K: šolsko vodstvo v Vidmu ob Savi, okrajno glavarstvo v Celju in Slo-venjgradu, župni urad pri Sv. Jurju ob Ščav-nici (kruh sv. Antona), okrajni zastop v Laškem, g. Rudolf Janežič, kanonik v Mariboru, občinski urad trga Vojnik, g. Ign. Supan, u-čitelj v Brežicah, g. Mat. Zemljčič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu, g. dr. Ferdo Kunej, zdravnik pri Sv. Petru pod Sv. gor. in šolsko vodstvo v Poljčanah; po 40 K: ga. I. Bakar-čič, trg. soproga v Celju in g. dr. Vojt. Hoče-var, okr. sodnik v Gornj. gradu; po 30 K: g. Andrej Klobasa, kaplan v Galiciji in g. Fr. Sinko, župnik pri Sv. Martinu na Poh.; po 25 K: g. Peter Wudler, nadučitelj v Ljub-nem in g. Anton Pučnik, župnik pri Sv. Petru na Medv. selu; po 20 K: g. dr. I. Villmek, zdravnik na Bizelskem, g. Simon Wutt, taj-nik Južnoštaj. hranilnice v Celju, g. Rajko Vrečer, učitelj v Zalcu, g. Fr. Spindler, žu-pnik pri Sv. Jurju ob Pesnici, g. Iv. Šepić, trgovec v Konjicah, g. Iv. Vedečnik, župnik v Pušavi, g. Iv. Gostinčar, učitelj pri Sv. Petru pod Sv. gor., g. Iv. Lukman, učitelj v Sošanju, g. Val. Mikuš, župnik pri Sv. Jurju ob j. 2., g. Doberšek Fr., župnik v Koprivnici, g. Ant. Farčnik, nadučitelj na Polzei in g. Mart. Meško, župnik v Kapelah; po 15 K: g. Fr. Skaza, učitelj v Velenju in šolsko vod-stvo v Težariju; po 10 K: g. Peter P. ulič, župnik v St. Jerneju p. Ločah, g. Al. Kokelj, župnik v Vurberku, ga. Regina Vasič, vdova dv. svetnika na Lavi p. Celju, g. J. Pliberšek v Zvezni tiskarni v Celju, g. Fr. Krajnc, učitel v Celju, g. Josip Poplatnik, župnik na Polensaku, g. Mihael Smid, župnik v Solčavi, g. Fr. Močnik, župnik pri Sv. Stefanu in g. Jos. Guncer, župnik v Sv. Smihelu nad Mozirjem; med davčnimi uradniki v Celju je nabral g. nadupravitelj Fr. Stadler; po 20

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

Ustanovljena 1864.

V lastni palači pri kolodvoru (prej Sparkasse der Stadtgemeinde Cilli).

Stanje hranilnih vlog K 22,000.000. Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Pošine položnice strankam brezplačno na razpolago. Rentno plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišče razne vrednostne papirje, vložitve knjižice i. t. d. Daje v najem **PREDALE** v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkvalitetneje. **IZPLAČILA** v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prašanjih.

K: gg. Jos. Kuss, Fr. Stadler, Alojz Knez, Fr. Wajda, vsi davčni nadupravitelji, Fr. Vajntinič, Fr. Žuža, davčna nadupravitelj, Fr. Čuš, davčni oficijal; po 14 K: Fr. Sajevič; po 10 K: Stanko Pleškovič; po 6 K: Vilj. Vouk, vsi davčni praktikanzi; po 4 K: Fr. Stiplošek, davčni nadupravitelj; okrajno glavarstvo v Celju je poslalo sledeče stranke, ki so plačale za licenco: Ant. Pazarinc v Trnovljah 80 K, Jos. Zorko na Vranskem 40 K, Marija Jančič na Rečici ob Paki 50 K, Ig. Cajhen na Teharjih 50 K, Len. Cank v Skofji vasi 50 K, Fr. Cater v Šmarjeti 100 K, Jurij Žohar v Braslovčah 50 K, Iv. Aram pri Sv. Lovrenca 50 K, Antonija Zupane v Vojniku 40 K, Maks Janič na Lavi 200 K, Rud. Dobovšek v St. Jurju ob j. z. 100 K; Fr. Confidenti v Savodni 60 K, Al. Cimpejman na Polzeli 100 K. — G. dr. Jos. Karlovšek, odvetnik v Celju je daroval dve vreči krompirja. Vsem dobrotnikom iskrena hvala, drugimi pa v posnemarjel!

Lisnica uredništva.

Prekurirje: Čudimo se, da še niste prejeli dotičnih števil listu, dasi se vam redno pošilja. Javite, ali ga sploh ne prejimate, da napravimo red. Veselilo nas bo, če se ob priliki oglašite v Celju.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

115. let. — 21.

Razglas.

Ker se pasja steklina zopet nevarno širi v tukajšnjem in v sosednjih okrajih in se je bati nadaljnjih pojavov te človeku in živalim tako nevarne kuge, zankazuje se po odredbi deželne vlade za Slovenijo za ves celjski okraj **posojeni** pasji kontumac z nastopnimi določili:

1. V celni političnem okraju morajo biti psi, ki služijo kot varuhi in so vedno priklenjeni v dvorcih, tako zavarovani, da ne morejo poškodovati oseb ali tujih psov, oz. domačih živali. Ako to ni izvedljivo, morajo tudi priklenjeni psi imeti dobre nagobčnike.

2. Drugi psi morajo nositi doma (na dvorcih) in izven doma take nagobčnike, ki zabranjujejo z gotovostjo vsako poškodbo ljudi ali živali.

Razun tega se morajo z nagobčniki zavarovani psi voditi na verižici ali dovolj močni vrvi in sicer ne samo na cesti in javnih mestih, ampak tudi v vseh tujim osepam pristopnih prostorih, to je dvoriščih, nezaklenjenih vrtovih, v stopniščih in hišnih vežah.

3. Pse jemati v javne prostore (gostilne, kavarne, trgovine itd.) je prepovedano.

4. V vseh občinah se morajo psi natančno popisati v smislu tuk. naredbe z dne 15. novembra 1921, št. 88 vot. Prepis tega seznama je zanesljivo do 20. marca t. l. predložiti.

5. Vsakega psa, ki se ga zaloti brez predpisanega nadzorstva, se bo dalo brez vsake izjeme in brez ozira na

niegovo vrednost takoj po konjaču odvzeti in usmrtiti. — Nezavarovani psi, katerih konjač ne bi bil v stanu takoj vloviti in pa oni psi, ki jih bodo videli javni organi oz. verodostojne priče nezadostno zavarovane, se bodo naknadno na stroške lastnikov po konjaču odvzeti in uničili, proti brezbriznemu lastniku se bo pa uvedlo kazensko postopanje.

6. Ako kak pes sumljivo oboli, pogine ali neznano kam pobegne, je lastnik psa dolžan to okolnost takoj prijaviti okrajni oblasti.

7. Prepovedano je brez dovoljenja okrajnega glavarstva pse odstranjevati iz kontumaciranega okraja oz. občine.

8. Konjači imajo nalog, da v rednih presledkih obhodijo občine in polovijo vse pse, ki ne bodo zavarovani natančno po teh predpisih.

Prestopki te naredbe, katero je v občini na običajni način v dobi kontumaca ponovno razglasiti, se bodo kaznovali po §§ 41 in 42 živ. kužnega zakona.

Glede predpisanih pasjih znamk se županstva opozarjajo, da se iste lahko naroče pri jugoslovanski kovnici Fran Sorlini, Varaždin, Hrvatsko.

Kr. okrajno glavarstvo Celje, dne 27. svečana 1921.

274 1 Dr. Žužek s. r.

Ruski škornji

skoraj novi se po ceni oddajo. Vprašajte iz prijaznosti pri **Berna**, Kralja Petra cesta 10. 275 1-1

Črna gosposka površina

suknja, skoraj nova z svilnato podlago, en siv oficirski **mantelj** in dve zeleni oficirski bluzi se po ceni prodajo v trgovini Planinc, Celje, Breg št. 14. 276 1

Posojilnica v Vojniku

P. Z. Z. N. Z.

vzbi k občnemu zboru v nedeljo dne 13. marca t. l. ob 15. uri v pisarniških prostorih.

Na dnevnem redu je poročilo načelstva, razdelitev čistega dobička, čitanje revizijskega poročila, volitev načelstva in nadzorstva in nasveti.

Ako bi občni zbor ob tej uri ne bil sklepčen, vrši se eno uro pozneje drug občni zbor, ki je brezpozorno sklepčen 273 1

Kupi se ročni voz.

2-2 Naslov v upravi Nove Dobe.

Jetika! Specialist za pljučne bolezni Dr. Pečnik zdravi in ozdravi pogosto jetiko. 20 let skušnje iz zdravilišča in iz prakse. Tačas Šentjur j. z. pozneje Celje. 50-4

Sprejme se

Naslov v upravništvu. 278 1

Kmetovalci!

Ravno dospelo pristno pesno seme (runkel) rumeno in rudeče zanesljive kaljivosti, kakor tudi vsa druga vrtna in poljska semena dobite v trgovini

FRANC KOLENC.
CELJE NARODNI DOM.

Istotam se kupi takoj vsaka množina starega časopisnega papirja, knjig in zvezkov. 277 3-1

Anton P. Arzenšek
oblast. konc. posredovalnica za nakup in prodajo 148 50-6
hiš ter posestev
Celje, Kralja Petra cesta št. 22.

Hmeljarji, pozor!
Velika sušilnica kompletna za hmelj se prodaja pri **Jos. Rajšter, Šoštanj**

Šivalni stroj

znamke »Singers«, dobro ohranjeno pohištvo in umivalnik z velikim ogledalom se po ceni prodaja. Elektrarna Žalec.

Kontoristinja

zmožna slovenske in nemške stenografije in strojepisja, se takoj sprejme v večjo trgovsko pisarno. Ponudbe na poštni predal št. 44 Celje. 269 2-2

Prostovoljna dražba posestiva

v Dolenji vasi hiš. št. 3, pol ure hoda od železniške postaje v Brežicah, se vrši **v četrtek 10. marca 1921.**

začetek ob 8. uri dopoldne, na licu mesta v Dolenji vasi 3.

Prodajalo se bode zemljišče, vpisano v zemljiški knjigi kr. okrajnega sodišča v Brežicah pod vl. št. 66 in 120 d. o. Dolenja vas, obstoječe iz pred vojno pozidane, prostorne, z opeko krite hiše št. 5, dobro ohranjenih gospodarskih poslopij, hrama, kleti, njiv, travnikov, vinogradov in gozda, v skupni meri nad 30 oralov zemlje.

Podrobni pogoji dražbe in načrti ter obseg posameznih parcelnih skupin so interesantom na vpogled pri lastnikih v pekariji Poljanšek v Brežicah št. 45. Ravnotam so na razpolago tudi vsa druga glede dražbe, izklicne cene in plačilnih pogojev potrebna pojasnila, ki jih daje tudi odvetniška pisarna dr. J. Zdolšek-a v Brežicah.

Ana in Ignac Poljanšek
pos. in pek. podjetje v Brežicah št. 45 kot lastnika.

272 1

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 4.

Vabilo na podpisovanje delnic.

II. emisija delnic.

Upošteva ugoden razvoj Obrtne banke v Ljubljani, stalno naraščanje vlog in kreditov ter potrebo po lastnih sredstvih, sklenil je upravni svet Obrtne banke v Ljubljani glasom sklepa izrednega občnega zbora z dne 12. februarja 1921 provesti zvišanje delniške glavnice od K 2,000.000 na

K 5,000.000

z izdajo 15.000 delnic po nominalu K 200.— s pravico do čistega dobička v l. 1921 pod sledečimi pogoji:

1.) Starim delničarjem pripade opcijska pravica in sicer na vsako staro delnico po ena nova delnica po kurzu K 200.— prištevši za stroške in obresti K 40.— za komad. Začasno potrjeno delnico I. emisije se ima pri predpisovanju predložiti.

2.) Ostalih 5.000 delnic je na razpolago delničarjem oziroma novim subskribentom po tečaju K 200.— prištevši K 40.— za obresti in stroške za vsako delnico.

3.) Podpisovanje delnic traja od 1. marca do 31. marca 1921. Delničarji, ki v tem roku ne izvrše pravice opcije, izgube to pravico. Istočasno s podpisovanjem delnic je treba tudi polno vplačati odpadajoči znesek.

4.) Kurzni dobiček, ki nastane iz izdaje novih delnic, se po odbitku vseh stroškov obresti in pristojbin pripiše rezervnemu zakladu.

5.) Pravico do repartitije si pridržuje upravni svet in se za nedodeljene delnice vplačani znezski vrnejo s 4% obresti.

6.) Za uspeh te emisije jamči poseben sindikat.

Subskripcijske prijave sprejemajo že sedaj: Obrtna banka v Ljubljani, dalje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene poizružnice v Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah, ter Prva hrvaška obrtna banka v Zagrebu.

Upravni svet Obrtne banke
v Ljubljani.

268 2-1

ZAHVALA.

Vsem, ki so našo ljubljeno mamico

MARIJO ČERNOVŠEK

spremili k večnemu počitku in ji skazali zadnjo čast, izrekamo tem potom našo najpristrčnejšo zahvalo.

ŠT. JURIJ, dne 2. marca 1921.

259 — 1

Žalujoča rodbina Černovšek-ova.

POSJOJILNICA V CELJU

Ustanovljena
leta 1880.

v lastni palači **NARODNI DOM**

Rezervni fondi in vrednost
lastnih hiš čez K 7.000.000.

Eden najstarejših slovenskih denarnih zavodov. **OOOO**

Sprejema hranilne vloge na vložne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Daja posojila na menice, vknjižbe in v tekočem računu. **Otvorja** trgovske in obrtne kredite. **Financira** industrijska podjetja. **Obavlja** vse denarne transakcije, daje vsakovrstne informacije brezplačno.

Stanje hranilnih vlog čez K 37.000.000.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15

Rezervni zaklad 80.000 K.

v Celju **»LASTNI DOM«**

401 156-123

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po **(4 1/2 %)** štiri in pol od sto

Denarni promet 60.000.000 K.

Trgovina

z mešanim blagom na trgu v Šoštanju se odda v najem ali prodaja. Pod šifro 105 na upravo »NOVE DOBE« 256 3-3

„KOVINOL“
154 tekoče v steklenicah, 12-10

„PASTOL“
v plehnatih skatljicah,

zajamčeno najboljša sredstva za čiščenje vsake kovine. Izdeluje

F. Plevnik, Celje
Ljubljanska cesta št. 23.

Zidana hiša

s petimi sobami in postranskim splotjem, na glavni cesti Vojnik-Vitanje, z vrtom, v bližini tekoče vode, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Zemljišče je posebno primerno za stavbo žage ali mlina. Naslov v upravnistvu. 2-2

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo manufakturno in modno trgovino v prostore trgovine

Traun & Stiger nasl.

F. Mossmann prej Stallner

na Glavnem trgu št. 17.

Za nadaljnjo naklonjenost se priporoča

Fr. Urch

nasl. tvrdke Traun & Stiger.

MADRACI

tridelni, prima gradl, čvrsto polnjeni s 1° morsko afrik. travo, 1 garnitura za posteljo 3 komadi K 1100— povzete ali proti predplačilu, franko, pošilja 194 10-8

„COLUMBIA“, Maribor, Cvetlična ul. 8.

Razglas.

Celjsko Olepševalno društvo sprejme **vrtnarskega vajenca**. Učna doba 2 leti. Podrobnejša pojasnila po da društveni oskrbnik g. ravnatelj Bizjak (Osnovna šola).

S 1. aprilom t.l. se odda služba **paznika za društvene nasade**. Plača po dogovoru. Pojasnila daje društveni predsednik, vladni koncipist Šubic (mestni magistrat soba št. 6).

Celjsko Olepševalno društvo.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
Ant. Jokić nasl.

Franjo Dolžan

Celje, Kralja Petra cesta 8
se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Kričja strob, zvonikov, popravila istih, uprava strelovodov itd. Izvršitev točno. Cene zmerno. Za izvršena dela se jamči.

Kavo, čaj, čokolado, holandski kakav in vse druge **špecerijske in železninske predmete kupite na cenejše pri tvrdki Petek & Pečovnik, Celje, Cankarjeva ul. 4**

CENE ZMERNE!

Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za :
mnogobrojen obisk.

!POSTREŽBA TOČNA!

Umetna gnojila

(kalijeva sol, kostni superfosfat, apneni dušik)

dobavlja najkulantneje 279 6-1

VINKO VABIČ • ŽALEC.

Zahtevajte ponudbe za vagonke, polvagonke in manjše množine.

Schicht

Zopet je tukaj.

tekmo desetletij v vsakem gospodinjstvu kot neobhodno potrebno izkazano, pravo

„Schichtovo milo“
z znanko „Jelen“.

Odlikovano vsled svoje dobre kakovosti in popolne čistosti, ter najbolj izdešno pri pranju, Milo z „JELENOM“ dobiva se v znani predvojni kakovosti danes v naslednjih velikostih:

1/4 kg komadi, 2-delni.

1/2 kg komadi, 4-delni.

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Schicht

Jadranska banka

Beograd, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković,

Celje

Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik,
Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Poslovne zveze z vsemi večimi kraji v tu- in inozemstvu.